

PÕHIKOOLI MUUSIKAÕPETUS AINEKAVA

Riiklikud lähtepunktid

Õppe- ja kasvatusesmärgid Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid. Õppesisu käsitlemisel tehakse kooli ainekavas valik, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

Õppeprotsess toimub lähtuvalt lõimingu võimalustest teiste ainevaldkondadega leides samas läbivate teemade rakendamise võimalusi

Üldpädevused

Kultuuri- ja väärtuspädevus.

Käsitletavate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist

Sotsiaalne- ja kodanikupädevus.

Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine ühistes kunstiprojektides ning ainealastes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist.

Enesemääratluspädevus.

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti.

Õpipädevus.

Kunstides kujundatakse õpipädevust erinevate ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada, kujundada ning kasutada oma õpistiili.

Suhtluspädevus.

Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist

Ettevõtlikkuspädevus.

Vajalike oskuste kujunemist toetavad loovtööd, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus.

Õpitakse võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond.

Need teemad hõlmavad mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon.

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuv tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Erinevate töövahendite ja instrumentide kasutamisel järgitakse ohutuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmast. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika käsitlesele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu **laulmist, pillimängu, liikumist** ja **omaloomingut**. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

Hindamine

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: **laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.**

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

Hindamine liigitub kujundavaks ja kokkuvõtvaks hindamiseks.

Kujundav hindamine

- jälgib õpilase arengut,
- keskendub protsessile,
- aitab eesmäärke seada.

Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisele õppimisele (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine

- teeb kokkuvõtte õpilase arengust,
- keskendub lõpptulemusele,
- on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine veerandihinneteks või poolaastahinneteks ning nende hinnete koondamine aastahinneteks.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi: 1) laulmine; 2) pillimäng; 3) muusikaline liikumine; 4) omalooming; 5) muusika kuulamine ja muusikalugu; 6) muusikaline kirjaoskus; 7) õppekäigud.

Ülaltoodud muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse: • teadmised, • praktilised oskused, • eneseanalüüsioskus, • osalusaktiivsus.

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs);

praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes; osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

Rakvere Põhikool

III KOOLIASTE

1 õppetund nädalas, 35 õppetundi aastas

III kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine lauldes;
- 2) kahe- või kolmehäälne laulmine koolikooris;
- 3) absoluutsete helikõrguste kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;

5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale; 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;

7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;

8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;

9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

III kooliastmes on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, koolikooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarri akordmänguvõtted. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Muusikat kuulates tähtsustub kuuldud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisoskust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Muusikaõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus, aktsepteerib muusika erinevaid avaldumisvorme.

2) musitseerib tunnis ning tunniväliselt erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes.

3) Mõistab ja väärtustab laulupidude sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust

4) Oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides

- 5) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse
- 6) Kasutab noodist lauldes ja pillimängus absoluutseid helikõrgusi
- 7) Rakendab musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid.
- 8) Väljendav kuulnud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsis muusikalist oskussõnavara.
- 9) Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes
- 10) Teab autoriõigusi, huvitub muusikalisest tegevusest ning väärtustab seda, osaleb kohalikus kultuurielus.
- 11) Omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsetest ja võimalustest muusikat õppida.
- 12) Kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu vastu, mõistab laulupeo tähendust.

Õpitulemused

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Meetodid, õppetegevused	Hindamine	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid	<ul style="list-style-type: none"> Laulmine pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine. 	❖ Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistes	Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu	Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus (7. kl), ühiskonnaõpetus (9.kl), inimeseõpetus (7.kl), bioloogia,	Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentaarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekandled, omavalmistatud

avaldu vorme; * oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; ❖ suhtub kohustetundli kult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegvustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.		se tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. ❖ Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu	Hindamine lähtub kujundava hindamine põhimõtetest kus: <ul style="list-style-type: none"> • õpetaja annab pidevad suulist või kirjalikku tagasisidet õpilase õpitulemustest • õpilane püüab hinnata ise oma ülesande täitmist ja edasijõudlust. 	geograafia, füüsika (8.-9.kl), tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).	pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD -mängija, CD -d, DVD -d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm
---	--	--	---	---	--

<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaa l-koosseisudes ; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikk u tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides</p>	<p>7., 8., 9. Klass</p> <p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil ;</p> <p>* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahhäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>* laulab peast kooliastme</p>	<p>*Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi absoluutsüsteemis ja kuulumise järgi;</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid)</p>	<p><i>Hindamisel arvestatakse:</i></p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest;</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana</p>	<p><i>Eesti keel</i></p> <p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><i>Kirjandus</i> Laulutekstide autorid.</p> <p><i>Matemaatika</i></p> <p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjenduoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p><i>Ühiskonnaõpetus</i></p> <p>Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p><i>Kehaline kasvatus</i></p> <p>Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p><i>Bioloogia</i></p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>
--	--	--	---	--	---

teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).	ühislaule: <ul style="list-style-type: none"> • „Eesti hümn“ (F. Pacius), • "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), • "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), • “Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), • "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), • "Saaremaa valss" (R. Valgre), 		koondhindamisel.	Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. <i>Loodusõpetus</i> (7. kl) Liikumine/dünaamika <i>Inimeseõpetus</i> (7.kl) Õige, vale, normid, reeglid <i>Füüsika</i> (8.-9.kl) Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.	
* Kasutab laule õppides absoluutseid helikõrgusi; * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).	* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G ²); * duuri- ja moll helilaad ning duuri ja moll kolmkõla seoses lauludega;	❖ Absoluutsüsteemi (tähtnimed) paralleelselt astmetega ❖ Rütmilis-meloodiliste motiivide laulmine ❖ Astmemudelite laulmine, üle kandmine absoluutsüsteemi	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist	<i>Eesti keel</i> Silbitamine teksti rütmistamisel. <i>Matemaatika</i> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused. <i>Tehnoloogiaõpetus</i> muusikateemaliste mängude kasutamine	

				rütmialases töös	
Pillimäng Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).	7., 8., 9. Klass * Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, emoll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h	Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * teadmiste ja muusikaliste väljendusvahendite rakendamist pillimängus; * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; *õpilase aktiivset osalemist instrumentaalsambas või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel	<i>Matemaatika</i> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. <i>Tehnoloogiaõpetus</i> Lihtsate pillide valmistamine. <i>Kehaline kasvatus</i> Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. <i>Loodusõpetus (7. kl)</i> Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.	Orffi instrumentarium; plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.

	repertuaarist lähtuvalt.		arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.	<i>Füüsika</i> (8.-9.kl) Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika,.	
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)	7., 8., 9. klass * Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad.	Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest	<i>Kehaline kasvatus</i> Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <i>Matemaatika</i> Muusikapala vorm	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt	7., 8., 9. klass * Loob improvisatsioone	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine;	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * ülesandes püstitatud	<i>Ühiskonnaõpetus</i> (9.kl) Inimõigused/autorikaits e, ettevõtlus ja konkurents, moraal,	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator,

<p>oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <ul style="list-style-type: none"> Kasutab omaloomingu kinnitamiseks absoluutsüsteemi <p>* loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;</p> <p>* väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;</p>	<p>rütmilis- meloodilised improvisatsioonid</p> <p>* rondo- ja variatsioonivorm;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik;</p> <p>* infotehnoloogia – noodistusprogramm(id);</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö –töövihik, tööleht</p>	<p>eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>eetika.</p> <p><i>Eesti keel</i> Tekstide loomine.</p> <p><i>Kehaline kasvatus</i> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><i>Matemaatika</i> Muusikapala vorm, taktimõõdud/ murdarvud.</p> <p><i>Tööõpetus</i> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><i>Arvutiõpetus</i> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>akustilised kitarrid, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded,</p> <p>omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>
---	---	---	--	--	--

	*loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.				
Muusika kuulamine ja muusikalugu Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; *teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;	7., 8., 9. klass * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka	Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs; * orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne; * infotehnoloogia – powerpoint presentatsioon jne.	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * arutlus-, väljendusja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne); * 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;	<i>Eesti keel</i> Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. <i>Kirjandus</i> Teose autor, teksti analüüs. <i>Kunst</i> Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. <i>Matemaatika</i> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm,	Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, rahvapillide pildid, muusika-instrumentide ja orkestrite pildid.

<p>* rakendab üksi ja rühmas</p> <p>musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>kirjalikult;</p> <p>*eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;</p> <p>* eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmi pillid) suur trumm, väike trumm,</p>		<p>* pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,</p> <p>* sümfoonia-, puhkpilli-, keelpillija rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p>murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><i>Ajalugu</i></p> <p>Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><i>Ühiskonnaõpetus</i> (9.kl)</p> <p>Rahvused, riigid ja nende tavad, inimõigused/autorikaits e , ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik.</p> <p><i>Füüsika</i> (8.-9.kl)</p> <p>Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p> <p><i>Bioloogia</i></p> <p>Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p><i>Geograafia</i></p>	
---	---	--	--	--	--

	<p>taldrikud jt; klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion; elektrofonid: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); * eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooperi, opereti, muusikali ja balleti). * on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina- Ameerika, Aafrika või Idamaade</p>			<p>Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><i>Arvutiõpetus</i> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
--	---	--	--	--	--

	muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.				
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid	Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid 7 – 8 klass sünkoop, triool mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid	Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik, töölehed	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus; * I ja II ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.	<i>Eesti keel</i> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus. <i>Matemaatika</i> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine. <i>Kehaline kasvatus</i> Rahvatants, ladina ja standardtants <i>Kunst</i> Kõlavärv. <i>Võõrkeel</i> Itaaliakeelsete	Naturaalklaver, interneti-ühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud.

	<p>musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F– d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); 9. klass * teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; * kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara</p>			<p>muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><i>Arvutiõpetus</i> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p> <p><i>Võõrkeel</i> Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><i>Arvutiõpetus</i> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	
--	---	--	--	--	--

	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentid e nimetused; b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaal kontsert, spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon, d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.</p>				
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikaalasest</p>	<p>Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel,</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid</p>	<p><i>Hindamisel arvestatakse:</i> * oma arvamuse põhjendamist;</p>	<p><i>Eesti keel</i> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused , muuseumid, muusikakoolid,</p>

tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus	kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	– visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.	* originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; tööpanust	<p><i>Kunst</i> Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne.</p> <p><i>Kehaline kasvatus</i> Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus.</p> <p><i>Matemaatika</i> Loogika, arutlus -, analüüsi - ja põhjendusoskus.</p> <p><i>Arvutiõpetus</i> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe
--	---	---	---	---	---

7. KLASS (lühivariant)

Laulmine

Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt, jälgib häälehoidu häälemurde ajal

Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmed) absoluutsetega (tähtnimed), kasutab neid laulude õppimisel

Kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui rühmas lauldes

Laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule

Laulab peast ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius) , „Jää vabaks Eesti meri“ (V. Oksvort)

Pillimäng

Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille , plokkflööti, väikekannelt kaasmängudes ja / või ostinatodes

Tutvud esmaste kitarrimängu võtetega, lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (c, d, e...)

Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi

Muusikaline liikumine

Tunnetab ning väljendab muusika liikumises sisu, meeleolu ja vormi

Jälgib liikudes rütmi, tempot, dünaamikat ja meloodiat

Väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid

Omalooming

Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge ja improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel

Loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi-, ja plaatpillidel

Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

Loob tekste (laulusõnu, regivärsse)

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, dünaamika) ning muusikateose ülesehitust

Kuulab ja eristab muusikainstrumente ja instrumentaalmuusikat; klahv, - keel,- puhk,- löökpille, orkestriliike (puhk, rahvapilli, keelpilli, sümfooniaorkester)

Teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid

Tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi

On tutvunud Eesti ja Idamaade muusikapärandiga

Arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui kirjalikult

Väljendab muusika meeleolu, karakterit, vormi ja tämbrit kunstiliste vahenditega

Tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi omandi kasutamisel

Muusikaline kirjaoskus

Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes

TA, TI-TI, TA-A, PAUS, TA-A-A, Tai-ri, TI-RI-TI-RI, TI-RI- TI, TI- TI-RI, TA – i – TI, 2- löögiline paus, 4l paus, kaheksandik noot, TRIOOL, RI- TA- i

Mõistab 2, 3 ja 4-osalise ning 8- ndik taktimõõdu ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides

Kasutab lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmed) ja seostab neid absoluutsetega (tähtnimed)

Mõistab absoluutsete helikõrguste tähendust (g-G2), kasutab neid musitseerides

Mõistab duur-, moll helilaadi ja helistikke C-duur, a-moll, G- duur, e-moll,

Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

improvisatsioon, vokaalmuusika, instrumentaalmuusika, dirigent, interpreet, tämber, muusikainstrumentide nimetused, partituur, sümfoonia, rondo, orekstriiigid (puhkpilli,- keelpilli,- rahvapilli, -sümfooniaorkester)tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *kargo*, *ritenuto* dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*.

Õppekäigud

Arutleb ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või mõnel muul looval viisil

Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara